

БЪДНИ ВЕЧЕР

ОТ АЛЕКСАНДРА КОСТАДИНОВА 56

На 24 декември празнуваме един от най-светлите християнски празници – Бъдни вечер. В различните краища на страната той е наричан с различни имена – Суха Коледа, Крачун, Малка Коледа, Детешка Коледа, Мали Божич, Наядка. Въпреки разнообразните наименования на празника, всички са единодушни, че в полунощ, според православната църква, в една пещера около Витлеем се е родил Исус Христос. Тогава в небето пламнала необикновена светлина и се е явил ангел, който съобщава на намиращите се близо пастири добрата вест. Съществуват и народни вярвания, според които божата майка се замъчила на Игнажден и на Малка Коледа родила млада бога, но за това съобщила на другия ден. Интересен факт е, че въпреки липсата на информация за конкретната дата на рождението на Исус Христос, през VI век Църквата решава празникът да бъде на 25 декември, за да се премахне почитането на персийското божество Митра.

КРАТКА ИСТОРИЯ ЗА БЪДНИ ВЕЧЕР

- В народните обичаи могат да се открият различни традиции. Вечер всички членове на семейството сядат на масата. Трапезата на Бъдни вечер е тържествена и постна тъй като е последният ден от Рождественския пост. На нея трябва да има 7, 9 или 11 ястия – нечетен брой. Това са три от свещените числа на древноюдейската Кабала. На трапезата трябва да има: варено жито, варен фасул, сарми, пълнени чушки с боб (или ориз), ошав, туршии, лук, чесън, мед и орехи, вино. В някои краища правят също тиквеник, зелник и малка пита, в която е скрита паричка (на когото се падне, ще бъде щастлив цялата година). В четирите ъгъла на стаята се поставя по един орех. Това се прави, за да се осветят четирите краища на света. При разчупване на обредния хляб първото парче символично се оставя за Богородица и починалите, после за къщата, а следващите се раздават на всеки член от семейството според възрастта, както и на домашните животни. След приключване на вечерята трапезата се оставя неприбрана, в символ на очаквания гост.

Трапеза на бъдни вечер

Облекло на коледари

Под софрата се слага слама, напомняща за Витлеемските ясли, в които е родила Дева Мария. Най-възрастният представител от рода прикадява с тамян трапезата и къщата и прочита молитва. В огъня през цялата нощ трябва да гори дъбово или крушово дърво, наричано бъдник, което с топлината и светлината си символизира раждането в света на Христос. По традиция, най-старият мъж в семейството гадае по бъдника каква ще е следващата година. През нощта коледари тръгват по къщите и песейки народни и църковни песни разнасят радостна вест за Христовото Рождество.

Една коледарска песен за бѣдни вечер

Забляла е руда овца

Забляла е руда овца,
хей, коладе ле, мой коладе ле,
за Ивана за овчаря,
хей, коладе ле, мой коладе ле.

-Защо бляеш, руда овца?

-Я си бляя за Ивана,
за Ивана, за овчаря,
че се Иван млад углави,
млад углави, млад ожени,
та остави сиво стадо,
сиво стадо, меден кавал,
та залюби млада булка,
млада булка, мъжко дятe!

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!

